

Przegląd europejskiej inicjatywy obywatelskiej

Europejska inicjatywa obywatelska (EIO) istnieje od prawie siedmiu lat. Obecnie odbywa się przegląd zasad regulujących jej funkcjonowanie. Po negocjacjach międzyinstytucjonalnych Parlament i Rada osiągnęły wstępne porozumienie w sprawie wniosku Komisji dotyczącego przeglądu EIO. Porozumienie to wymaga teraz formalnego zatwierdzenia przez współustawodawców, a Parlament Europejski ma głosować nad wnioskiem podczas pierwszej marcowej sesji plenarnej.

Kontekst

Dzięki EIO 1 mln obywateli europejskich może oficjalnie wystąpić do Komisji o złożenia wniosku w sprawie aktu prawnego. Szczegółowe zasady dotyczące takich inicjatyw określono w rozporządzeniu z 2011 r., którego głównym celem jest zachęcenie obywateli do udziału w życiu politycznym Unii Europejskiej. Od czasu wprowadzenia EIO w kwietniu 2012 r. do Komisji Europejskiej wpłynęło ponad 70 inicjatyw. Jak dotąd wymagany milion podpisów udało się zebrać w ramach czterech inicjatyw: Right2Water (Prawo do wody), One of Us (Jeden z nas), Stop Vivisection (Stop wiwisekcji) oraz Stop Glyphosate (Zakaz stosowania glifosatu). Jednak od momentu wprowadzenia EIO wiele podmiotów wyrażało obawy w związku z jej funkcjonowaniem i wątpliwości co do tego, czy inicjatywa stała się prawdziwie skutecznym narzędziem aktywności obywatelskiej. Zainteresowane strony apelowały o zreformowanie instrumentu w celu uproszczenia istniejących procedur i zwiększenia użyteczności inicjatywy.

Wniosek Komisji Europejskiej

13 września 2017 r. Komisja przyjęła wniosek ustawodawczy dotyczący aktualizacji EIO z myślą o usunięciu stwierdzonych braków i zwiększeniu dostępności instrumentu, co odzwierciedla liczne sugestie różnych podmiotów, które wzywały do reformy.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

Również Parlament Europejski konsekwentnie apelował o przegląd EIO. 20 czerwca 2018 r. parlamentarna Komisja Spraw Konstytucyjnych (AFCO) przyjęła sprawozdanie w sprawie ww. wniosku, w którym wezwała w szczególności do zwiększenia oddziaływania pomyślnie zakończonych inicjatyw. Po rozmowach trójstronnych prowadzonych od września do grudnia Parlament i Rada osiągnęły 12 grudnia 2018 r. wstępne porozumienie, zatwierdzone przez komisję AFCO 22 stycznia 2019 r.

Porozumienie przewiduje w szczególności większe wsparcie dla organizatorów EIO, między innymi za pośrednictwem internetowej platformy współpracy umożliwiającej udzielanie porad praktycznych i prawnych. Skodyfikowano w nim praktykę częściowej rejestracji inicjatyw i zobowiązano Komisję do uruchomienia centralnego systemu zbierania poparcia online, co oznacza stopniowe wycofanie systemów indywidualnych po 2022 r. W porozumieniu uproszczono nieco wymogi dotyczące danych osobowych sygnatariuszy EIO i zapewniono organizatorom większą elastyczność wyboru daty początkowej jednorocznego okresu zbierania podpisów. W przypadku inicjatyw, które uzyskały wystarczające poparcie, w porozumieniu przedłużono termin odpowiedzi Komisji z 3 do 6 miesięcy. Zgodnie z niedawnymi zmianami w Regulaminie Parlamentu „przeprowadza [on] debatę” na temat pomyślnie zakończonych inicjatyw w celu wzmocnienia ich politycznego oddziaływania. Wbrew sugestiom Komisji i Parlamentu w porozumieniu nie obniżono minimalnego wieku uprawniającego do poparcia EIO do 16 lat. Jednak państwa członkowskie UE będą wyraźnie mogły obniżyć cenzus wieku do 16 lat, jeżeli zdecydują się na takie rozwiązanie.

Sprawozdanie w pierwszym czytaniu: [2017/0220 \(COD\)](#);
Komisja przedmiotowo właściwa: AFCO; Sprawozdawca:
György Schöpflin (PPE, Węgry). Więcej informacji można
znaleźć w [briefingu](#) z serii „Opracowywanie prawa UE”.

